

**ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҚАРЫ ҲӘМ ОРТА АРНАЎЛЫ
БИЛИМЛЕНДИРИЎ МИНИСТРЛИГИ**

**БЕРДАҚ АТЫНДАҒЫ
ҚАРАҚАЛПАҚ МӘМЛЕКЕТЛИК УНИВЕРСИТЕТИ**

**«Бақсы, жыраў хәм дәстан атқарыўшылық мектеплериниң
раўажланыўының тарийхий-теориялық хәм әмелий мәселелери»
атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция**

МАТЕРИАЛЛАРЫ

(Нөкис, 26-апрель, 2022 жыл.)

**«Бахши, жиров ва дoston ижрочилик мактабларининг
ривожланишининг тарихий-назарий ва амалий масалалари» республика
илмий-назарий, амалий конференция**

МАТЕРИАЛЛАРИ

(Нукус, 26-апрель, 2022 йил.)

МАТЕРИАЛЫ

**Республиканская научно-практическая, теоретическая
конференция «Историко-теоретические и практические вопросы
развития школ бакши, сказителя и исполнительства эпоса»**

(Нукус, 26-апрель, 2022 год.)

Ўзбекистон Республикасы Министрлер Кабинетининг 2022 жыл 7-марттағы 101-Ғ-санлы Бийлиги ҳам Ўзбекистон Республикасы Жоқары ҳам орта арнаўлы билим министрлигининг 2022-жыл 14-марттағы 97-санлы буйрығы тийкарында **«Бақсы, жыраў хэм дэстан атқарыўшылық мектеплерининг раўажланыўының тарийхий-теориялық хэм әмелий мәселелери»** атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция материаллары. Нөкис. Голд принт баспаханасы 2022 ж. 294 бет.

«Бақсы, жыраў хэм дэстан атқарыўшылық мектеплерининг раўажланыўының тарийхий-теориялық хэм әмелий мәселелери» атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция материалларына Республикамыздың жоқары хэм орта арнаўлы оқыў орынлары профессор-оқытыўшылары, докторантлар, магистрантлар, студентлер хэм улыўма орта билим бериў мектеплери оқытыўшыларының илим-изертлеў хэм көркем өнер хэм тәлим-тәрбия мәселелерине арналған илимий баянатлары киргизилген.

Қарақалпақ мәмлекетлик университети Оқыў-методикалық Кеңесининг қарары менен 2022-жыл 2-апрель күнги мәжлисинде көрип шығылды хэм №8/6.6-санлы ис қағазы менен баспаға усыныс етилди.

Шөлкемлестириўши комитет баслығы:

- 1. Реймов А.** Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети ректоры, тех.и.д.

Шөлкемлестириўши комитет ағзалары:

2. Турдымамбетов И. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Илимий ислер хэм инновациялар бойынша проректор,

3. Низаматдинов Қ. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Илимий изертлеўлер-инновациялар хэм илимий-педагог кадрлер таярлаў бөлими баслығы

4. Өтегенов Х. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер факультети деканы т.и.докторы (PhD).

5. Аяпов С. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер кафедрасы баслығы

6. Абатов Ж. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер кафедрасы үлкен оқытыўшысы

7. Пирназаров С. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер кафедрасы ассистент оқытыўшысы

Еслетпе: Топламда берилип атырған материаллардағы мағлыўматлардың исенимлиги хэм мазмунына авторлар жуўапкер.

3. Юсупов М. “Ўзбек халқ мусиқаси” IX жилд. Т., Ўз Дав.Нашр. 1962
4. Джаббаров А. “Ўзбекский дастан” (эпос) в кн “Вопросы музыкознания” Т., “Фан” 1971. Вып. 2
5. Матякубов О. “Оғзаки анъанадаги профессионал мусика асосларига кириш” Т., “Ўқитувчи” 1983.
6. Хайратдинов А. “Қобыз намалары”. Нукус, “Қарақалпақистан”, 1985
7. Фитрат А. “Ўзбек классик мусиқаси ва унинг тарихи”. “Фан” 1993 й.
8. Иброҳимов О. “Ўзбек халқ мусиқа ижоди” методик тавсиялар Т., 1994й.
9. Матякубов Б. “Достон наволари” Т., 2009 й.
10. Рўзимбаев С. “Ошиқнома” “Хоразм” нашриёти 2005, 2006, 2008, 2011й.
11. Жаббаров А., Бегматов С., Азамова М. “Ўзбек мусиқаси тарихи” Т., 2018й.

MUSIQA TO‘GARAKLARIDA CHOLG‘U IJROCHILIGINING O‘RNI

***Xodjaev Rahim Raufovich**
BuxDU pedagogika institutining
Musiqqa ta’limi va san’at
mutaxassisligi I-bosqich
magistranti
Karimov Olimxo’ja Islomovich
Buxoro davlat universiteti
musiqqa ta’limi kafedrasi
dotsenti, ilmiy rahbar*

Annotatsiya: *maqolada to‘garak a’zolariga cholg‘u ijrochiligi va uнинг tarbiyaviy ahamiyati xususida so‘z yuritiladi.*

Kalit so‘zlari: *ixtiyoriy, san’at, tarbiya, estetik, dinamika, gamma, etyudlar, to‘garak, cholg‘u, qiziqish.*

Аннотация: *статья расскажет членам кружка об инструменте и его воспитательном значении.*

Ключевые слова: *факультатив, искусство, воспитание, эстетика, динамика, гамма, этюды, кружок, инструмент, интерес.*

Annotation: *the article will tell the members of the circle about the instrument and its educational significance.*

Keywords: *elective, art, education, aesthetics, dynamics, gamma, sketches, circle, instrument, interest.*

Musiqqa san’ati doimo cholg‘u ijrochiligi bilan chambarchas bog‘liq bo‘lib, o‘zbek va boshqa qardosh xalqlar milliy musiqqa madaniyatining shakllanish va rivojlanishida ham muhim rol o‘ynab kelgan. To‘garaklar xalqimizning ma’naviyatini, madaniyatini o‘stirishda katta hissa qo‘shib kelmoqda. Chunki havaskorlik to‘garaklarning ijodiy faoliyati tarbiyaviy jarayonlar bilan chambarchas bog‘liqdir.

To'garaklarning asosiy qonuniyati - o'quvchilarning ixtiyoriy ravishda qatnashishidir. Bu ixtiyoriylik har bir o'quvchi zimmasiga ma'naviy mas'uliyat yuklaydi. Havaskorlik cholg'u ijrochiligi to'garagiga o'quvchilar faqat o'qishdan keyin bo'sh vaqtlaridagina ishtirok etadilar. To'garakning asosiy vazifasi o'quvchilarni g'oyaviy - estetik tarbiyalash, ularning musiqiy qobiliyatini rivojlantirish, cholg'uda ijro malakalarini to'g'ri yo'lga qo'yish, ijro etilishi kerak bo'lgan musiqa asarlarining sur'ati (tempi), harakat turlari (dinamikasi), tovush turlari (tembrlari)ning moslashgan hamohangligiga ya'ni ansambliga erishishdir. Shuningdek, ijro malakalarini vujudga keltirish, jumladan, gammalar, etyudlar, turli xil mashqlarga rioya qilish hamda ijro texnikasini rivojlantirishdan iborat. Albatta, yuqorida aytilgan bu vazifalarni amalga oshirish ancha murakkab. Buning uchun birinchi navbatda cholg'u ijrochiligi to'garagining rahbaridan bilimdonlikni, qat'iyatlikni, o'z - o'ziga talabchanlikni, ijodiy izlanuvchanlikni va sitqi – dildan ish olib borishi talab qilinadi. Chunki u bilimdon mutaxassis bo'lish bilan birga, mahoratli pedagog - tarbiyachi hamdir. Uning jonkuyarlik bilan to'garakda psixologik va ijodiy muhitni to'g'ri tashkil qilishi jarayonining samaradorligiga olib keladi. Shuningdek, uning asosiy vazifalaridan yana biri – o'quvchilarda yaxshi musiqiy did va ijodiy qiziqishni shakllantirish, ijrochilik mahoratiga ega bo'lgan cholg'u ijrochiligi to'garagini tuzish, to'garakda o'quv–tarbiyaviy ishlarni olib borish hamda konsert dasturlarini tayyorlash va uni ommaga namoyish qilish va boshqalar.

Cholg'u ijrochiligi to'garagini tashkil etish. Umumta'lim maktablarida cholg'u ijrochiligi to'garagini tashkil etish uchun, eng avvalo, maktab ma'muriyati ya'ni maktab direktori va uning ma'naviy va ma'rifiy ishlar bo'yicha o'rinbosari bilan maslahatlashib kelishib olinadi, kerakli imkoniyatlar yaratiladi, xona ajratiladi. Shundan so'ng e'lon orqali cholg'u ijrochiligi to'garagiga o'quvchilar qabul qilinadi. Qabul qilingan o'quvchilar bilan suhbat o'tkazilib, ularga cholg'ularning qisqacha tarixi, cholg'u ijrochiligining ahamiyati va kelajakdagi rejaları haqida o'quvchilarga qiziqarli qilib gapirib beriladi. To'garak mashg'uloti o'tiladigan xona esa estetik did bilan jihozlangan bo'lib, unda royal yoki piano, nota chiziqlari chizilgan doska, yetarlicha stol va stullar, xona devorlarida musiqaga oid tasviriy sur'atlar, bastakor va kompazitorlarning rasmlari tartib bilan osig'liq bo'lishi kerak. Cholg'u ijrochiligi to'garagiga qabul qilingan o'quvchilar dastlab qaysi cholg'uga qiziqishlari birma-bir eshitilib ko'riladi va ularning musiqaviy qobiliyati aniqlanadi.

To'garak a'zolariga cholg'uni o'rgatish uchun tanlanadigan mashqlarni to'garak rahbarining o'zi tuzishi mumkin yoki tadrijiy qo'llanmalarda berilgan mashqlardan hamda cholg'u uchun yozilgan asarlardan parchalar olib foydalanishi ham mumkin. Tayyorgarlik ishlaridan so'ng asarlar o'rgatishga kirishiladi. To'garak rahbari o'rgatilayotgan har bir asar to'g'risida batafsil ma'lumot bermog'i kerak. Jumladan, asarning mualliflari, mazmuni, ritmik tuzilishi, tempi (sur'ati), tarbiyaviy va ta'limiy tomonlari to'g'risida o'z fikrlarini sodda, ravon, bolalar tushunadigan so'zlar bilan tushuntirmog'i kerak, chunki o'quvchilarga birinchi mashg'ulotdayoq asarning yoqib tushishi, ularning tez o'rganishlarini

osonlashtiradi va ish samaradorligini oshiradi. Asar o'quvchilarga har tomonlama tushuntirilgandan so'ng uning notalari va shtrixlari o'quvchilarga o'rgatila boshlanadi.

To'garakda tarbiyaviy ishlar. To'garakning asosiy vazifalaridan biri o'quvchilarning badiiy didini shakllantirish, g'oyaviy-siyosiy ongini o'stirish, ularni zamonamizning ilg'or madaniyatli kishilari qilib voyaga yetkazish hamda ona–Vatanni sevadigan vatanparvar qilib tarbiyalashdan iborat. To'garakda olib boriladigan tarbiyaviy ishlar o'quvchilarni madaniy, axloqiy va ma'naviy jihatdan boyitadi va kamol topishi uchun zamin tayyorlaydi. To'garakda olib boriladigan barcha faoliyatlarda chunonchi, g'oyaviy- siyosiy ishlar, badiiy estetik tarbiya bilan birgalikda amalga oshiriladi. Tarbiyaviy ishlar maktabning kundalik madaniy-ijtimoiy hayoti bilan chambarchas bog'langan holda olib borilishi kerak. Cholg'u ijrochiligi to'garagi ishtirokchilarini har tomonlama tarbiyalashda maktabda o'tkaziladigan qiziqarli suhbatlar, uchrashuvlar, o'quvchilar hayotiga bag'ishlangan kechalar to'garakning tarbiyaviy ishlari rejasidan kelib chiqib o'tkaziladi va ular o'quvchilar xotirasida doimiy saqlanib qoladi.

To'garakda o'quv – tarbiya ishlari. Har bir musiqiy asarning mazmuni insonni axloqiy tarbiyalash vositasiga ega, chunki har bir cholg'u asari o'z g'oyasiga ega. Asarni o'rgatishda to'garak rahbarlari ana shu g'oyani ochib beradilar. O'quv – tarbiya ishlari o'quvchilarda cholg'u ijrochiligi malakalarini shakllantiradi, nazariy bilimlarini rivojlantiradi. Buning uchun to'garak rahbari o'quv – tarbiya ishlariga jiddiy e'tibor berib, turli xil mavzularda kechalar, suhbatlar, uchrashuvlar, ma'ruzalar, musiqa asarlarini tinglash uchun suhbatli konsertlar o'tkazib turishi, hamda teatr va muzeylarda jamoa bo'lib borishi kerakligini e'tibordan chetga qoldirmasligi kerak. Shuningdek, san'at ustalari, xalq artistlari, atoqli davlat arboblari, zamonamiz qahramonlari hamda badiiy havaskorlik jamoalari bilan ijodiy uchrashuvlar o'tkazib turish to'garak a'zolarini har tomonlama bilim saviyasini oshiradi va ularni ijodiy barkamollik sari yetaklaydi.

Adabiyotlar:

1. Do'stov S. "Maktabda o'quvchilarning musiqa to'garagini tashkil etish" Metodik qo'llanma. Buxoro-2019 y. Durdona nashriyoti.
2. Karimov O.I. "To'garak mashg'uloti hamda konsertlarga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazish" "Buxoro shashmaqomi: tarixiy-nazariy va amaliy masalalari" mavzuidagi respublika ilmiy–nazariy anjuman (25-fevral) Buxoro 2019y. B-63- 65
3. Karimov O.I. Znachenie spetsificheskix osobennostey i vospitatelnix vozmojnostey uzbekskix narodnix instrumentov - Academy, 2020
4. Karimov O.I. PROFESSIONALNIE MUZIKALNIE VZGLYADI BUDUEGO UCHITELYA MUZIKI - Vestnik nauki i obrazovaniya, 2020
5. Karimov O.I. SADRIDDIN AYNI-ZNATOK I LYUBITEL NARODNOY MUZIKI - Voprosi nauki i obrazovaniya, 2021
6. P.P.Ходжаев, О.И.Каримов "Podgotovka budushix uchitelya muziki. Trenirovka na skripke dlya refleksatsii mishs" Science and Education, 2022

Мундарижа

1-СЕКЦИЯ	3
БАҚСЫ, ЖЫРАЎШЫЛЫҚ МЕКТЕПЛЕРИНИҢ РАЎАЖЛАНЫЎ ТАРИЙХЫ.....	
А.М.Реймов. ҚАРАҚАЛПАҚ БАҚСЫ-ЖЫРАЎШЫЛЫҚ КӨРКЕМ ӨНЕРИ.	3
Курбанбай Заретдинов. ЖЫРАЎ БАҚСЫ ЖӘМИЙЕТЛИК БИРЛЕСПЕСИНИҢ ЖЫРАЎ, БАҚСЫ МЕКТЕПЛЕРИНИҢ РАЎАЖЛАНДЫРЫҰДАҒЫ ОРНЫ.....	5
А.А.Ережеров. BAQSI HAM JIRAWSHILIQ KORKEM ONER MEKTEPLERININ RAWAJLANIWI.....	6
Ў.Ж.Моёнов. QARAQALPAQSTAN BAQSI - JIRAWSHILIQ KORKEM ONERIN ELE DE RAWAJLANDIRIWDIN METODOLOGIYALIQ ASPEKTLERI.....	14
Ziywar Asqarova, Aydos Qoniratpaev. JIRAWLAR DORETIWSHILIGI KORKEM ONERDE AYRIQSHA ORINGA IYE.....	16
Теһел Қаллиев. BAQSI JIRAWSHILIQ MEKTEPLERININ RAWAJLANIW TARIYXI.....	19
Аяпов Саламат. ҚАРАҚАЛПАҚ ЖЫРАЎШЫЛЫҚ ӨНЕРИНДЕ НУРАБЫЛЛА ЖЫРАЎ МЕКТЕБИ ХӘМ ОНЫҢ ДАЎАМШЫЛАРЫ.....	22
Norova Shoira. AN'ANAVIY IJRONING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	25
P.Tnibaev. BAQSILAR AWLADI KARIMBAY TNIBAEVTIN DORETIWSHILIGI.....	28
Рано Абатбаева. ЖИРОВЧИЛИК МАКТАБИНИҢ ДАВОМЧИЛАРИДАН БИРИ САЛАМАТ АЯПОВ.....	30
Айтмуратов Ж, Айтмуратова Ж. ҚАРАҚАЛПАҚ МУЗЫКА МӘДЕНИЯТЫНЫҢ РАЎАЖЛАНЫЎЫНДА ЖЫРАЎШЫЛЫҚ МЕКТЕБИНИҢ ОРНЫ.....	33
Р.Алланиязов. МУСИҚА МАДАНИЯТИДА ДУТОРНИҢ ЎРНИ.....	38
Оспанова Рано. ҚАРАҚАЛПАҚ ЖЫРАЎ- БАҚСЫ САЗЕНДЕЛЕРИ ХӘМ ХАЛЫҚ ҚОСЫҚЛАРЫНЫҢ ОҚЫҰШЫ-ЖАСЛАРЫМЫЗҒА ТӘРБИЯЛЫҚ ӘХМИЙЕТИ.....	41
Жолдасбаева Тамара. БУХАРАЛЫ ҚАРАҚАЛПАҚ ЖЫРАЎЛАРЫ.....	44
Бердиханова Гүмисай Маратовна. ҚАРАҚАЛПАҚ МУЗЫКА САЗ ЭСПАБЛАРЫ.....	47
Динара Нуратдинова. ХӘЗИРГИ КҮНДЕГИ БАҚСЫШЫЛЫҚ ӨНЕРИНИҢ РАЎАЖЛАНЫЎЫ ХӘМ ОНЫҢ ЖАСЛАР ТӘРБИЯСЫНДАҒЫ ӘХМИЙЕТИ.....	49
Xalmuratova Azoda. BAXSHI, JIROVCHILIK MAKTABLARINING RIVOJLANISH TARIXI.....	52
Orazbaeva Dilnaz, Tolibaeva Gulmira. QARAQALPAQ MILLIY ALAMOYNAQ DUWTARINDA ATQARILATUGIN QOSIQLARDIN JASLAR TARBIVASINDAGI ROLI.....	54
Н.П. Қудайбергенов, Л.М.Махамматдинова. Қобыз саз эспабы хаққында аңыз әпсаналар.....	58
2 СЕКЦИЯ	61
ДӘСТАН АТҚАРЫҰШЫЛЫҚ ШЕБЕРЛИГИНИҢ РАЎАЖЛАНЫЎЫ.....	
Matyoqubov Batir. DOSTONLARDA NAG'MA VA NOMALARINING O'RNI..	61
Сариев Санъат. ХОРАЗМ ДОСТОНЧИЛИГИНИҢ ЎЗИҒА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ.....	63
Даулетбаев Талғат. ҚАХАРМАНЛЫҚ ХӘМ АШЫҚЛЫҚ ДӘСТАНЛАРДА	68

ХАЛЫҚ САЗ ӘСБАПЛАРЫНЫҢ СӘЎЛЕЛЕНИҰИ.....	
Мадримов Бахрам. ҰҚУВЧИ ЁШЛАРНИ МАЪНАВИЙ-АХЛОҚИЙ ТАРБИЯЛАШДА ХОРАЗМ ДОСТОНЧИЛИК ЖАНРИНИНГ ҰРНИ.....	72
И.А.Қўшаев. ДОСТОН МУСИҚАСИ ВА УНИНГ ТАЪЛИМИЙ МУАММОЛАРИ.....	77
Венера Атаханова. КИТОБИ ДАДАМ ҚЎРҚУТ” АСАРИ ВА ХАЛҚ ДОСТОНЧИЛИГИ.....	80
Рўзиев Даврон. ФОЛЬКЛОР ҚЎШИҒИ: “ОПА-ОПА АНЖИЛО”НИ ҰРГАТИШ УСУЛЛАРИ.....	84
Ражабов Тўхтасин. БУХОРО БОЛАЛАР ФОЛЬКЛОР ҚЎШИҚЛАРИ ВА УЛАРНИНГ ТАРБИЯВИЙ ИМКОНЯТЛАРИ.....	88
Alliyar Shimbekov, Ozoda Jalgaspaeva. QARAQALPAQ FOLKLORI XALQIMIZDIN TURMISIN HAR TAREPLETE SAWLELENDIRIWSHI JANR.....	92
Bektursinova Gulumira, Turdibaeva Miyirhan. JANA OZBEKSTANDA BAQSISHILIQ HAM DASTANSHILIQ KORKEM ONERINDE XALIQ - ARALIQ SHERIKLIK.....	95
O.Satbaeva. DASTAN ATQARIWSHILIQ SHEBERLIGIN ARTTIRIW.....	97
Жолдасбаева Тамара. ҚУРБАНБАЙ ЖЫРАҰ ЖЫРЛАҒАН «ҚЫРЫҚ-ҚЫЗ» ДӘСТАНЫ.....	99
Ayapov Salamat. GORUGLI DASTANININ QARAQALPAQSHA VERSIYASININ QALIPLESIMI HA'M VARIANTLARI.....	102
Сориев Ҳимоят. ХАЛҚ ДОСТОНЧИЛИГИНИ ҰРГАНИШ ВА ЁШЛАРГА ҰРГАТИШ - БУГУННИНГ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИДАН БИРИ.....	106
Оразалиева Разия. ҚАРАҚАЛПАҚ ЖЫРАҰ ХӘМ БАҚСЫЛАРЫНЫҢ ДӘСТАН АТҚАРЫҰДАҒЫ КӨРКЕМЛИК ШЕБЕРЛИГИ.....	109
Maxmud Zuxurov. MUZIKANIN TARBIVALIQ ANMIYETI HAM XALQIMIZDIN FOLKLOR JANRI.....	113
3-СЕКЦИЯ	116
МӘДЕНИЯТ ХӘМ КӨРКЕМ ӨНЕР ИЛИМИНДЕ ИЗЕРТЛЕҰДИ РАҰАЖЛАНДЫРЫҰ ХӘМ ЖЕТИЛИСТИРИҰДИҢ АКТУАЛЬ МӘСЕЛЕЛЕРИ.....	
Пирназаров Саубет, Мамутов Парахат. ЖЫРАҰШЫЛЫҚ ХӘМ БИР АКТЁР ТЕАТРЫ.....	116
Asqarov Niyazbek. MUSIQA - INSONNING TURMUSH TARZI VA IJTIMOY HAYOTIDA ETADIGAN VOSITALAR.....	119
Saparbaev Baxtibay, Erniyazov Bazarbay. IJRO ETISHNI O'RGATISHNING TARBIVAVIY VA PROFESSIONAL VAZIFALARI.....	121
Исмаилов Алишер, Алламбергенов Саламат. КӨРКЕМ ӨНЕР ДӨРЕТПЕЛЕРИНИҢ АДАМ ОРГАНИЗМИНЕ РУХЫЙ ТӘСИРИ.....	124
Юлдуз Атаджанова. РАЗВИТИЕ СОВРЕМЕННЫХ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В МУЗЫКАЛЬНОМ МИРЕ.....	126
Даўлетназаров Айбек, Даулетов Султан, Салимов Саламат. НАТЮРМОРТ ЖАНРЫНДА ОРЫНЛАНҒАН ЖУМЫСЛАРДЫҢ ПАЙДАЛАНЫҰ ЗАРУРЛИГИ.....	129
Г.Кенесбаева. МОЁ ЛИЧНОЕ МНЕНИЕ ОБ ИСКУССТВЕ.....	131
Akimniyozov Zakir, Toraboev Mansur. KERAMIKALIQ MATERIALLARDI ISLEP SHIGARIW NATIYJELIGI.....	133
Matjanova Munajat. BASLAWISH KLASS OQIWSHILARIN ESTETIK TARBIVALAWDA MUZIKA DORETIWSHILIGININ PEDAGOGIKALIQ WAZIYPALARI.....	135

Нағметова Гулзар. КОМПОЗИТОРЛАР ДӨРЕТИЎШИЛИГИНДЕ БАЛАЛАР ҚОСЫҚЛАРЫ ҲӘМ ОЛАРДЫҢ КӨРКЕМ МУЗЫКАЛЫҚ АНАЛИЗИ.....	137
Ўsenova Azima. BAYRAMLAR HA'M MĀDENIY ILALAR TŪRLERI HAQQINDA.....	139
Gŭlchira Xodjametova. QARAQALPAQ MUZĪKA MĀDENIYATININ KŌP QIRLI TALANT IYESI.....	143
Юсупбаев Махмут. ҚАРАҚАЛПАҚСТАНДА ХҲЖЖЕТЛИ ФИЛЬМЛЕРДИҢ АЛЫНЫЎЫ ТАРИЙХЫ.....	145
Абатов Жалғасбай, Серимбетов Расул, Абдимуратов Расул, РЕҢЛЕР ТАБИЯТЫ ҲӘМ ОЛАРДЫҢ ИНСАН ПСИХОЛОГИЯСЫНА ТӘСИРИ.....	148
Xalmuratova Azoda. MADANIYAT VA SAN'AT SOHASIDA ILMIY TADQIQOTNI RIVOJLANTIRISH VA YUKSALTIRISHNING DOLZARB MASALALARI.....	152
Baybosinova Seniya. MIZDAXKAN KOMPLEKSI TARIXI.....	154
Абдимуратова Н.П, Турымбетова С.М. ЖАСЛАРҒА (ПОЛИГЛОТИК) КӨП ТИЛДИ БИЛИЎ, ТИЛДИҢ, СӨЗДИҢ ИНСАН ӨМИРИНДЕГИ ӘХМИЙЕТИ ХАҚҚЫНДА ТҮСИНИК БЕРИЎ.....	156
Абдимуратов Ж.П. БЕРДАҚ-УЛЛЫ ОЙШЫЛ, ШАЙЫР, ПЕДАГОГ.....	158
Абдимуратов Ж.П. БАЛАЛАРДЫ ХАҚҒӨЙЛИК, ТУЎЫРЫ СӨЗЛИК РУЎХЫНДА ТӘРБИЯЛАЎ.....	160
Абдимуратов П.С, Акимниязов З.Х. ЖАСЛАРДА ХҲЖДАНЛЫ, ӘДЕП- ИКРАМЛЫ ҚАРЫМ-ҚАТНАС ПАЗЫЙЛЕТЛЕРИН РАЎАЖЛАНДЫРЫЎ..	162
Абдимуратов П.С. ЖАСЛАРҒА АДАМҒЕРШИЛИК ПАЗЫЙЛЕТИ ХАҚҚЫНДА ТҮСИНИК БЕРИЎ.....	165
Seytanov B.T. MUSIQA MAKTABIDA NAFOSAT TARBIYASI.....	167
Уалиева Хурлиман. КАСБ-ХУНАР ӘҒАЛЛАШ МУҚАДДАСЛИГИ	169
Sharipova Sitorabonu, Karimov Olimxo'ja. O'TMISH MUTAFAKKIRLARINING MUSIQA SAN'ATI HAQIDAGI FIKRLARI.....	171
Qutliyeva Gulmira, Karimov Olimxo'ja. MAKTABGACHA TA'LIM TARBIYALANUVCHILARIGA INTERFAOL STRATEGIYALARNING O'RNI VA ANAMIYATI.....	175
U.Abatbaeva, A.Erejevov. ART-PEDAGOGIKALIQ HĀM ART- TERAPEVTIKALIQ TEXNOLOGIYALARDI OQIWSHILARDI TĀRBIYALAWDA QOLLANIW METODI, FORMA HĀM QURALLARI.....	183
Sh.K.O'rinov. YANGILANAYOTGAN O'ZBEKISTON TARAQQIYOTIDA MADANIYAT VA SAN'ATNING O'RNI VA ROLI.....	186
Ramazonova O'g'iloy. INSON QALBI VA RUHIYATINI TADQIQ QILUVCHI IJODKOR.....	190
Yerjanova Gulchehra. TARIX MASHG'ULOTLARIDA O'QUVCHILARNI MUSTAQIL ISHLASHGA ORGATISH.....	194
Г.Губенова, С.Алламбергенов. ПЕДАГОГИКА ИЛИМИНДЕ ЭТНОМӘДЕНИЙ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРДЫ ҚӘЛИПЛЕСТИРИЎ ЖОЛЛАРЫ.....	198
Хожамуратов Казахбай, Арунова Жулдыз, Каипназарова Илгиза. ҚАРАҚАЛПАҚСТАН СУЎРЕТЛЕЎ ӨНЕРИ.....	202
Калкоразов А.А, Уразниязов А.Ж. РЕСПУБЛИКА КАРАҚАЛПАҚСТАН: ПЕРИОД ОБНОВЛЕНИЯ И ПРОЦВЕТЕНИЯ.....	204
Абатов Жалғасбай, Умирбеков Ислам, Жолдасов Жанболат.	206

РЕҢЛИСУЎРЕТ ШЫҒАРМАЛАРЫНДА ТҮРЛИ РЕҢЛЕРДИҢ ГАРМОНИЯЛЫҚ, ГӨЗЗАЛ ТҮР-ТҮСИ БИРИКПЕЛЕРИ ОРТАСЫНДАҒЫ ӨЗ-АРА БАЙЛАНЫСЛИКЛИҒЫ.....	
Абатов Жалғасбай, Турабаев Мансур. ЖАҚТЫЛЫҚ, РЕҢ ХӘМ ФАКТУРА СӘЙКЕСЛИГИН АРХИТЕКТУРАДА ҚОЛЛАНЫЛЫҒЫ.....	209
Sh.Qalliqishov, M. Niyozmatova. SÚWRETLEW ONERI SABAQLARININ TÁRBIYALIQ ÁHMİYETI.....	212
Ю.Е.Пурханов. Қорақалпоқ жировларининг таълим-тарбиявий фикрлари...	214
Матякубов Э. МУСИҚА НАЗАРИЯСИ ДАРСЛАРИДА РИТМИКГУРУХЛАШНИНГ ЎЗИГА ХОС УСУЛИ.....	216
Исмаилов Алишер, Аллияров Мухамадияр. МИЛИЙ ӘМЕЛИЙ КӨРКЕМ-ӨНЕРИ ТИЙКАРЫНДА ОҚЫҰШЫЛАРДЫҢ ДӨРЕТИҰШИЛИК ҚАБИЛЕТИН РАҰАЖЛАНДЫРЫҰДАҒЫ МЕТОДОЛОГИК ПРИНЦИПТЕРДИҢ ОРНЫ.....	219
A.Aldabergenov, B.Kalmuratov. PEDAGOGIK RASM SHIZISHNING METODIK BOSQICHLARI.....	221
Ш.Алланазарова, П.Султамуратова. ХАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАСЫНДА ЖАСЛАРДЫ ӨНЕРГЕ УЙРЕТИҰ ДӘСТУРЛЕРИ.....	225
Хожамуратов Казахбай, Ещанова Айтгул, Бекишбаев Шамшиддин. ҚАРАҚАЛПАҚ НАҒЫСШЫЛЫҚ ӨНЕРИНИҢ РАҰАЖЛАНЫҒЫ.....	228
X.S.Nawrizbaeva. RASSOMLIK SAN'ATI.....	229
Аллияров Мухамадияр. КӨРКЕМ ӨНЕР ТАРИЙХЫНЫҢ ЗӨРҮР ДӘҰИРЛЕРИ.....	232
Заретдинов Караматдин. Мелодии, созданные Каракалпакскими бахсы.....	234
Айтмуратова З.БЕРДАҚ ДӨРЕТИҰШИЛИГИНДЕ ҚАРАҚАЛПАҚ БАҚСЫШЫЛЫҚ ӨНЕРИНИҢ РАҰАЖЛАНЫҒЫ.....	238
Tajimuratova Shaxnoza. MUZEY XALIQTIN' AYNASI.....	241
Zayirov Alisher, Pirnazarov Saubet. MADANIYAT VA SAN'AT MILLAT KELAJAGI.....	243
Mirzabaeva Aqmaral. HOZIRGI ZAMONDA MADANIYAT VA SAN'AT SOHASINING RIVOJLANISHI HAQIDA.....	245
Abatova Gulnazhan. HOZIRGI ZAMONDA TARIXIY XALQ DOSTONLARIGA NISBATAN TUSHUNCHALAR VA ULARNING RIVOJLANISHI HAQIDA.....	247
B.Esboganova. DEKORATIV-AMALIY SAN'AT TURI.....	249
Tleumuratova Aziza, Saparbaev Miyras, Ibraimov Aybek. TO'MARIS" DOSTONINING TASVIRIY YECHIMI VA BOLALAR DUNYO QARASHINI SHAKLLANTIRISHDA TUTGAN O'RNI.....	251
T.Sulaymanov. Natyurmort janrining rivojlanish tarixi va tasviriy san'at turi sifatida shakllanishi.....	254
Tayirova Ziyada. ÓZBEK KOMPOZITORLARÍ DÓRETIWSHILIGINDE MUZÍKALÍ DRAMA.....	256
Кенесова Гулдана. Музыкалық шығарманың үстінде ислеу усыллары.....	258
Абдираманов.П.А. Сүүретлеу өнеринде дөгереқ жұмысларды шөлкемлестиріу.....	260
Saparbaeva.G.A. Bayramlardı shólkemlestiriwde tálim – tárbiyalıq iskerliktiń áhmiyetli roli.....	263
Tolibaeva.G. JIRAWLAR ATQARǴAN DÁSTANLAR.....	265
Болтаев Рустам Курбонбаевич. ХОРАЗМ ДОСТОНЛАРИНИНГУСУЛ ВА ВАЗН АСОСЛАРИ.....	268

Xodjaev Rahim Raufovich Karimov Olimxo'ja Islomovich. MUSIQA TO'GARAKLARIDA CHOLG'U IJROCHILIGINING O'RNI.....	272
Т.Т.Сарсенбаев. ҚУШ ВА ХАЙВОНЛАРНИ ТАСВИРИЙ САЊЪАТДА ТАСВИРЛАШ УСЛУБЛАРИ.....	275
Асқар Джаксыбаев. ХУДОЖНИК ИСЛАМ ДЖАҚСЫБАЕВ ДӨРЕТИЎШИЛИГИ.....	277
A.Aldabergenov. AMALIY MASHG'ULOTLARDA TALABALARGA IJODIY KOMPOZITSIYA QONUN QOIDALARINI O'RGATISH YO'LLARI.....	281
Мамбеткадиров Ғайратбай Аманбаевич, Ниязимбетова Айсултан Аллияровна.ҚОРАҚАЛПОҚ ДАСТГОҲЛИ ҲАЙКАЛТАРОШЛИГИНИНГ ШАКИЛЛАНИШИ.....	284